

PATENTBESVÄRSRÄTTENS DOM

meddelad i Stockholm den 19 mars 2010

PARTER

Klagande

BA

Ombud: Advokat Mats Axén

Box 1917, 751 49 Uppsala

Motpart

CB

Ombud: Eva-Marie Wittberg, Juristbyrån i Växjö

Box 505, 351 06 Växjö

SAKEN

Begäran om överföring av mönsteransökan

ÖVERKLAGAT AVGÖRANDE

Patent- och registreringsverkets (PRV) beslut den 30 oktober 2006
angående m.ans. nr 02-0995 och 03-0032, se bilaga 1 och 2

DOMSLUT

1. Patentbesvärsrätten avslår överklagandena i själva saken.
2. CB:s yrkande om ersättning för rättegångskostnad avslås.

REDOGÖRELSE FÖR SAKEN

CB ansökte den 1 juli 2002 respektive den 16 september 2002 om mönsterskydd för pelletsbrännare. BA hemställde i skrift som inkom till PRV den 29 oktober 2002 att ansökningarna om registrering av mönstren för pelletsbrännarna skulle avslås eftersom de var avbildningar av exakt samma produkter som han själv tillverkade.

BA väckte, efter föreläggande från PRV, den 9 april 2003 talan om bättre rätt till de sökta mönstren vid Katrineholms tingsrätt. I dom den 22 november 2005 lämnade tingsrätten BA:s talan utan bifall. Tingsrätten uttalade dock i domskälen att CB och BA hade rätt till lika delar av den rätt som kunde finnas till mönstren.

CB överklagade domen. Svea hovrätt avvisade CB:s överklagande eftersom tingsrättens domslut inte gått honom emot. Beslutet har vunnit laga kraft.

BA yrkade därefter i PRV, i första hand att de aktuella mönsteransökningarna skulle överföras på honom och i andra hand att han jämte CB skulle antecknas som innehavare till mönsteransökningarna. CB bestred yrkandena. PRV avslog genom de överklagade besluten BA:s yrkanden.

Yrkanden

BA har i Patentbesvärslagen vidhållit sitt yrkande, om att han jämte CB ska antecknas som sökande i de aktuella mönsterärendena.

CB har bestritt ändringsyrkandet samt begärt ersättning för ”rättegångskostnader”.

Grunder

BA har till grund för sin talan hållit fast vid att han enligt Katrineholms tingsrätts dom har lika rätt som CB till de sökta mönstren.

CB har till grund för sitt bestridande hållit fast vid att BA inte visat att han har bättre rätt till de sökta mönstren samt att han inte kan anses som gemensam innehavare till dessa.

Utveckling av talan

BA har till utveckling av sin talan anfört bl.a. följande. Det torde vara klarlagt att CB inte ensam kan få mönstren registrerade på sig, då han inte är ensam formgivare. PRV har angivit att uttalanden i tingsrättens domskäl inte kan ligga till grund för en persons rättsliga ställning. Detta torde i sig vara korrekt men i ärenden som dessa där ansökningar om mönster ska bedömas finns ingen rättslig ställning i den meningen att någon är innehavare av mönstren framför den andra förrän någon av dem registrerats. Genom tingsrättens uttalande i domskälen är det emellertid klarlagt att CB och BA är gemensamma innehavare av de ännu oregistrerade mönstren. Mot denna bakgrund ska BA antecknas som medsökande.

CB har till utveckling av sin talan anfört bl.a. följande. Katrineholms tingsrätt biföll inte BA:s talan om bättre rätt till mönstren. Eftersom hans talan inte bifölls innebär det att CB visat att han haft rätt till de sökta mönstren. BA har inte heller hos PRV eller Katrineholms tingsrätt framställt något yrkande om lika rätt till mönstren. Denna begäran har kommit först senare. Väckt talan får inte ändras. Därför ska BA inte heller på den grunden få någon lika rätt till mönsteransökningarna. Domskäl kan inte ligga till grund för en persons rättsliga ställning. Domskälen i tingsrättsdomen är dessutom felaktiga.

DOMSKÄL

Av 16 § mönsterskyddslagen (ML) framgår att PRV kan förelägga den som påstår sig ha bättre rätt till ett mönster än sökanden att väcka talan om detta vid allmän domstol, ifall PRV finner saken tveksam. Och av 17 § ML framgår att PRV på yrkande av den som visat att han äger bättre rätt till mönstret än sökanden ska överföra ansökningsen på denne. Enligt motiven gäller samma ordning där någon yrkar att bli antecknad som medsökande på grund av bättre rätt till del av mönstret (prop. 1969:168, s. 182). Skälen bakom 16 § ML får anses vara att det är lämpligt att låta allmän domstol avgöra sådana frågor som bäst kan avgöras där (se prop. 1969:168, s. 181). Av särskild betydelse är att det finns helt andra möjligheter att förebringa bevisning vid domstol än hos PRV.

Sedan en dom angående bättre rätt vunnit laga kraft är det mellan parterna rättskraftigt avgjort hur det förhåller sig med rätten till mönstret. Domen har betydelse som processhinder i en senare rättegång mellan parterna angående rätten till mönstret, under förutsättning att fråga är om samma sak. Vidare har domen prejudiciell betydelse i en senare rättegång mellan parterna där rätten till mönstret åberopas till grund för talan. Rättskraften innebär bl.a. att bakomliggande rättsfakta prekluderas och att rättsläget mellan parterna bestäms enbart av domen. Ur parternas synvinkel innebär alltid den ogillande domens rättskraft, att den grund som käranden åberopat för sin talan inte längre har den rättsliga betydelse som det varit fråga om i målet. Se härtill Per Olof Ekelöf, m.fl., Rättegång, tredje häftet, sjunde upplagan, 2006, s. 171 ff. och särskilt s. 180 (Ekelöf III).

Rättskraften anses enligt huvudregeln inte sträcka sig längre än till gränserna för domstolens sakliga kompetens, se Ekelöf III, s. 173. Huvudregeln bärs i första hand upp av parts intresse av att kunna få alla grunder av betydelse upptagna till prövning, jfr. Ekelöf III, s. 198 not 104. De skäl som ligger till grund för huvudregeln kan emellertid inte anses göra sig gällande i ett fall som det föreliggande, där part enligt särskild föreskrift i lag kan föreläggas att väcka talan om bättre rätt vid allmän domstol. I ett fall som detta är part i den administrativa processen för övrigt oförhindrad att åberopa samma omständigheter som i allmän domstol. Sedan ett avgörande vid allmän domstol om rätten till

ett mönster vunnit rättskraft bör det därför, av främst av processekonomiska skäl, inte vara möjligt för parterna att fortsätta processa om rätten till mönstret i registreringsförfarandet.

Katrineholms tingsrätt har i sin dom ogillat BA:s – efter föreläggande enligt 16 § ML – väckta talan om bättre rätt till de i förevarande mål aktuella mönstren. Hur det förhåller sig med rätten till mönstren har därmed rättskraftigt avgjorts mellan parterna. BA:s yrkanden i förevarande mål – att antecknas som medsökande – avser en annan rättsföljd än den som han yrkade vid tingsrätten – att förklaras ha bättre rätt till mönstren. Tingsrättens dom avser därmed en annan sak och har därför inte betydelse som processhinder i detta mål om anteckning som medsökande. Domen har emellertid prejudiciell betydelse och innebär att den skall läggas till grund för bedömningen av äganderättsfrågan.

Väl kan ifrågasättas om inte tingsrätten borde ha uppfattat BA:s talan så att den omfattade även bättre rätt till del av mönstren (jfr. Westlander m.fl., Patent. Allmänna domstolars praxis åren 1983-1991, 1995, s. 45 ff. och däri refererat och kommenterat rättsfall samt Westberg, Domstols officialprövning, 1988, s. 381). I vart fall borde tingsrätten inom ramen för sin materiella processledning ha tagit upp frågan om talan även avsåg bättre rätt till del av mönstren. De fel som sålunda kan ha förekommit vid tingsrätten föranleder emellertid inte någon annan bedömning av frågan om möjligheten till en förnyad prövning av frågan om parternas rätt till mönstren.

Av det anförda följer att BA inte skall anses ha bättre rätt till någon del av de i målet aktuella mönstren. Överklagandet skall därför avslås i själva saken.

Ersättning för kostnader i Patentbesvärshöjningen kan lagligen endast utgå i de fall part beviljats allmän rättshjälp. Eftersom CB inte beviljats rättshjälp kan hans yrkande om ersättning inte bifallas.

ANVISNING FÖR ÖVERKLAGANDE, se bilaga 3 (Formulär B)

I avgörandet har deltagit patenträttsråden Per Carlson, ordförande, Jeanette Bäckvall, referent, och Håkan Sandh. Enhälligt.